Svet delavcev družbe Gorenje, d.o.o.

Iz teorije za prakso sodobnega soupravljanja

Aktivno soupravljanje družbe in konstruktivno sodelovanje s sindikatom

Piše: **Žan Zeba**

Ekonomska demokracija 1/2024 · marec 2024 · str. 28–30

Svet delavcev Gorenje, d.o.o. ima že dolgoletno tradicijo pri uresničevanju sistema sodelovanja delavcev pri upravljanju na podlagi veljavnega ZSDU, zato so različne oblike in metode njegovega aktivnega vključevanja v procese organizacijskega in poslovnega odločanja v družbi, zlasti na rednih mesečnih sejah ob sodelovanju poslovodstva in drugih predstavnikov delodajalca, že dobro utečene in uveljavljene. Posebno pozornost pa vseskozi namenja predvsem tudi tesnemu in konstruktivnemu sodelovanju s sindikatom kot drugim delavskim predstavništvom v družbi, ki sicer zastopa interese delavcev na področju urejanja delovnih razmerij z delodajalcem. Dobro sodelovanje obeh vrst delavskih predstavništev v družbi je namreč ključnega pomena za učinkovito uresničevanje tako soupravljalskih kot tudi delovnopravnih interesov kolektiva zaposlenih.

Splošno o svetu delavcev

Svet delavcev v Gorenju, d.o.o. ima trenutno **sedemnajst članov**. Izobrazbena struktura članov sveta delavcev je zelo raznolika, prav tako prihajajo iz različnih organizacijskih enot. Namreč, v skladu z določili Poslovnika o delu sveta delavcev mora število izvoljenih članov sveta delavcev praviloma **ustrezati sorazmerju** števila delavcev z aktivno volilno pravico po programih s tem, da morajo biti iz največjih programov in organizacijskih enot zastopani vsaj z enim izvoljenim članom v svetu delavcev.

Nihče od članov sveta delavcev svoje funkcije **ne opravlja poklicno (profesionalno)**, temveč jo vsi opravljajo ob svojih rednih delovnih obveznostih. V skladu z določili Dogovora o sodelovanju delavcev pri upravljanju, sklenjenim med svetom delavcev in družbo, vsem članom sveta za udeležbo na rednih sejah pripada **fiksen znesek sejnine**.

Svet delavcev zastopa in predstavlja predsednik, ki ga predlagajo najmanj trije člani sveta delavcev ali reprezentativni sindikat. Predsednik ima tudi dva namestnika.

Člani aktivno sodelujejo na mesečnih sejah sveta

Seje sveta delavcev sklicuje in vodi predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik po prioriteti. Seje se **sklicujejo praviloma enkrat mesečno** oziroma **po potrebi**. Predsednik mora sklicati sejo, če to zahtevajo: reprezentativni sindikat v družbi, poslovodstvo družbe, najmanj 5 članov sveta delavcev ali 10 % zaposlenih v družbi. Vabilu za sklic je priloženo tudi gradivo za sejo v skladu s predlaganim dnevnim redom, ki mora biti članom posredovano najmanj pet dni pred sejo. Seje so sklepčne, če je prisotna več kot polovica vseh članov. 45 minut pred začetkom seje sveta delavcev se zaradi izražanja in oblikovanja stališč in mnenj o temah, ki bodo obravnavane

na seji, sestanejo samo člani sveta delavcev, predstavniki sindikata in sekretar sveta, ki vodi zapisnik.

Na seje se povabijo razlagalci k posameznim točkam dnevnega reda. Na vsako sejo se povabijo **člani poslovodstva, direktorji posameznih tovarn in reprezentativni sindikat v družbi**. Predsednik sveta lahko na sejo povabi katerokoli osebo iz družbe ali izven nje, če bi njeno sodelovanje pripomoglo k lažjemu in tehtnejšemu odločanju.

Na vsaki seji sveta delavcev imamo **tri fiksne točke dnevnega reda**, in sicer: pregled realizacije sklepov predhodnih sej in potrditev zapisnika, proizvodnja v naslednjem mesecu in z njo povezan mesečni delovni koledar ter vpogled v prihodnje mesece, pobude, predlogi, vprašanja in odgovori članom sveta delavcev.

Ob navedenih stalnih točkah se na seji sveta delavcev obravnavajo **različne teme s področij, ki neposredno vplivajo na poslovanje podjetja ter zaposlene,** in sicer poročila o poslovanju, stanje na prodajnih in nabavnih trgih, projekti s področja razvoja novih izdelkov, različni projekti obvladovanja poslovne učinkovitosti, poročila o varnosti in zdravju pri delu, požarni varnosti, varovanju okolja, kadrovska poročila, poročila o kakovosti in podobno.

O vsaki seji se sestavi zapisnik, ki se objavi na oglasnih deskah v podjetju. Na seje sveta delavcev se vabijo tudi **sodelavci iz službe korporativnega komuniciranja**, ki redno objavljajo zapisnike sej na internem spletnem portalu podjetja. Na ta način se lahko prav vsi zaposleni seznanijo z vsebinami, ki se obravnavajo na sejah ter s sprejetimi sklepi sveta delavcev.

Na lokaciji v Velenju je **aktivnih šest svetov delavcev**, in sicer v družbah Gorenje, d.o.o., Gorenje Gostinstvo, d.o.o., Gorenje Orodjarna, d.o.o., Gorenje I.P.C., d.o.o., Hisense Gorenje Europe, d.o.o. in Hisense Europe Electronics, d.o.o.

Odbori sveta delavcev tvorno sodelujejo na različnih področjih

Svet delavcev ima ustanovljene **tri stalne odbore** za obravnavo posameznih vprašanj iz svoje pristojnosti. Odbori štejejo od 5 do 7 članov. Predsednik odbora praviloma mora biti član sveta delavcev, največ tretjina odbora pa je lahko sestavljena izmed delavcev, ki niso člani sveta. Sestavo odbora določi svet delavcev s sklepom. Kandidate določi svet na lastno pobudo ali na predlog reprezentativnega sindikata. Odbori obravnavajo vprašanja s področja, za katerega so ustanovljeni in o svojih predlogih in zaključkih poročajo na sejah sveta delavcev, ki o tem sprejme ustrezno odločitev. Svet lahko naloži odboru izdelavo predlogov o vprašanjih, ki se nanašajo na njihovo delo. Odbori so naslednji:

1. Odbor za sprejemanje pobud in vprašanj sprejema pobude in vprašanja zaposlenih ter jih posreduje pristojnim službam ali vodstvu programov v obravnavo – odvisno od vrste postavljenih vprašanj in pobud. Odbor pripravlja odgovore zaposlenim ali pa pripravi ustrezno gradivo za seje sveta delavcev. Zaposleni lahko svoja vprašanja in pobude pošljejo članom odbora, ali jih anonimno odvržejo v skrinjice *»Kje vas čevelj žulji?«*, ki so izobešene na vidnejših mestih v podjetju.

2. Odbor za varno delo pri svojem delovanju pokriva področje varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti in varstva okolja. Naloga odbora je obravnavanje aktualne problematike z navedenih področij v sodelovanju s stroko, proizvodnim okoljem in vodstvom podjetja. Odbor sestavljajo člani, ki so zaposleni na različnih področjih. Tako so pokrita vsa delovna okolja,

vključno s strokovnimi službami. Da bi bila komunikacija med člani odbora in pristojno službo v podjetju resnično dvosmerna in kar se da uspešna, je član tega odbora tudi sodelavec iz službe za varnost in zdravje pri delu. Odbor se sestaja načeloma štirikrat letno.

Odbor obravnava problematiko, zajeto v letnem poročilu s področja varstva pri delu: ocene tveganja, poškodbe pri delu, preventivne zdravstvene preglede, zaščitna sredstva, preventivne programe za ohranitev zdravja zaposlenih in požarno varnost. Poleg navedenih poročil se odbor ukvarja tudi s spremljanjem nočnega dela žensk, metodologije težkih pogojev dela in aktualne problematike varnosti in zdravja pri delu v posameznih okoljih. Ugotovitve in predloge odbor posreduje v obravnavo svetu delavcev. Pri manj zahtevnih vprašanjih se naloge posredujejo v operativno izvedbo neposredno pristojnim strokovnim službam, ostali predlogi pa se posredujejo tudi menedžmentu z namenom vključitve v letne načrte investicij.

3. Odbor za spremljanje izvajanja predpisov, socialnega položaja in plač delavcev pri svojem delovanju skrbi za nadzor nad izvajanjem predpisov s področij delovnih razmerij, sodelovanja delavcev pri upravljanju, prava gospodarskih družb, varnosti in zdravja pri delu, panožne in podjetniške kolektivne pogodbe, Dogovora o sodelovanju delavcev pri upravljanju in Poslovnika o delu sveta delavcev. Odbor se sestaja najmanj štirikrat letno, na svojih sejah pa obravnava kadrovska poročila (zaposlovanje, izobraževanje, nagrajevanje, komuniciranje z zaposlenimi, socialno in zdravstveno problematiko), mesečna poročila o plačah, letna in obdobna poslovna poročila, predloge kadrovskih in statusnih sprememb, sprememb v organizaciji, letne planske dokumente, problematiko pravnega varstva zaposlenih. Člani odbora na seji obravnavajo posamezno problematiko in pripravijo vprašanja, stališča ter predloge za seje sveta delavcev.

Udeležence študijskega srečanja je uvodoma nagovoril predsednik ZSDS Vladimir Šega.

Konstruktivno in zelo uspešno sodelovanje s sindikatom

Sodelovanje med svetom delavcev in sindikatom je formalnopravno urejeno že v samem Poslovniku o delu sveta delavcev, kar pa se je skozi dolga leta njunega obstoja ter delovanja v podjetju samo še **nadgradilo v smislu konstruktivnega in zelo uspešnega sodelovanja**, zlasti na področjih, kjer se njune pristojnosti prekrivajo.

V skladu z določili Poslovnika o delu sveta delavcev se na seje sveta delavcev in njegovih odborov **obvezno vabijo predstavniki reprezentativnega sindikata v družbi**. Sindikatu se vročajo gradiva in zapisniki sveta delavcev. Po drugi strani pa se svet delavcev v svojih prizadevanjih za dobro sodelovanje s sindikatom prek predstavnikov udeležuje njihovih sej. Kadar sindikat zahteva sklic zbora delavcev, ga mora svet sklicati v roku 5 dni po sklicu seje sveta.

Vsa obravnavana tematika, ki je kakorkoli povezana s kolektivnimi pogodbami in pravicami s področja individualnega ali kolektivnega delovnega prava, se **predhodno obravnava na sestankih sindikata**, ki potem prek predstavnika na seji sveta poda svoja stališča, mnenja in predloge. Svet delavcev mora obvezno obravnavati stališča, mnenja in predloge sindikata ter se do njih opredeliti.

Svet delavcev in sindikat tudi oblikujeta **skupna stališča** v primeru izvajanja postopkov s strani delodajalca, ki vplivajo na status zaposlenih (zmanjševanje števila zaposlenih oziroma programi presežnih delavcev, postopki prenosa dejavnosti ter zaposlenih na zunanje izvajalce – »outsourcing«, sklepanje pogodb o oblikovanju pokojninskega načrta, statusne spremembe, sistemizacija delovnih mest, merila za ocenjevanje delovne uspešnosti delavcev, kriteriji za napredovanje delavcev,...).

Udeleženci srečanja so si lahko ogledali tudi ključne delovne procese v Gorenju.

O tej bralni različici
Celoten izvirni članek z avtorjevim portretom, obema fotografijama in njunima izvirnima podpisoma.
Primer iz prakse Gorenja iz marca 2024. Sedemnajst članov, šest lokalnih svetov, sejnine, roki, seje, odbori in način sodelovanja s sindikatom opisujejo takratno notranjo ureditev podjetja. Ohranjen je izvirnik; članek ne potrjuje današnjega stanja in teh podrobnosti ne postavlja kot splošnih zakonskih zahtev za druge svete delavcev.